

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKE LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — z a pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; P. S. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKÉ ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

STEV. (NO.) 112

CHICAGO, ILL., TOREK, 22. JUNIJA — TUESDAY, JUNE 22, 1943

530,000 rudarjev na stavki

POGAJANJA NISO USPELA, BREZ POGODBE NE DELAJO

Washington, D. C. — Pogajanja med premogarji, lastniki premogokopov in Vojnim delavskim odborom so se izjalovila. Operatorji se upirajo povišanju plač iz istih razlogov kakor prej. Vojni delavski odbor, ki vstraja na tem, da se prodajnih cen ne zviša, kakor tudi ne višine plač v drugih industrijah tudi ni mogel pristati na vse zahteve premogarjev. Tako je vsa pravda med premogarji in lastniki ter vladnim zastopstvom zopet na mrtvi točki. Ker je v nedeljo 20. junija premirna doba potekla, so premogarji zopet izostali od dela in okrog 530,000 premogarjev zopet stavka.

Resnega položaja, ki preti vsled tega zapletenega spora se zaveda vsa javnost, pa tudi premogarji. V deželi je komaj kakih 75 milijonov tonov premoga, kar je zadosti le za par tednov. Velike jeklarne bodo prizadete takoj in bodo morale znižavati obrat, nekatere ustaviti obrat, če se premogarji v

par dneh ne vrnejo na delo. In to v tem resnem vojnem času je velika nevarnost.

Kaj bo storila vlada še ni znano. Premogarji bodo vladno gotovo ubogali. Izjavljajo pa, da dokler nimajo nobene pogodbe, ne bodo delali, ker uni-ja določa, da brez pravomočne pogodbe med lastniki, ki je lahko kdorkoli privatne družbe ali vlada, njeni člani ne smejo delati. Unija dolži Vojni delavski odbor, da postopa kruto in da želi dati premogarje v okeve, kar je seveda pretirano. Ureditve tega spora je zelo težka zadeva, ker je sorazmerno sorodna in povezana z obra-ati drugih industrij.

ZRACNE OFENZIVE PROTI OSIŠČU VSEPOVSOD

London, Anglija. — Razun delnih lokalnih spopadov na raznih delih ruske fronte, ter kitajsko-japonske fronte v Aziji, ni zadnjih par dni zaznamovati na kopnem kakih večjih bojev. Nadvse agilno pa je zadnje dni zavezniško vojno letalstvo. To že več tednov neprestano vodi ofenzivo proti osiščnim silam in to ne brez uspeha.

Zapadna Nemčija, Porenje, Porurje in vsa nemška pristanišča, tako tudi njihove baze ob obrežjih v zasedeni Franciji, Belgiji, Holandski, posebno pa še italijanska otočja, Sardinija, Sicilija in ves italijanski polotok, vse to je neprestano napadano sleherni noč, kakor tudi po dnevi s silovitimi bombardiranj iz zraka. Ti napadi puščajo Nemčiji, Italiji in Japonci kri in ji odpirajo prav nevarne rane. Nemška industrija v Porenju je tako poškodovana, da je tekom aprila in maja padla proizvodnja za skoro polovico. Silno trpi radi tega tudi železniški promet.

KLJUČ DO ZMAGE JE V DARDANELSKIH OŽINAH

Bern, Švica. — V mednarodnih krogih prevladuje mnenje, da udar na evropsko celino pride na Balkanu. Turčija, ki je pred nedolgi podpisala z Anglijo posebno pogodbo, ki sicer ni direktno vojaškega značaja, predstavlja pa močno vez trgovskega in prijateljskega značaja, je nadvse važna za zavez- niki. Turčija je predstavljala zadnji člen v verigi okrog kroga nemškega upliva, ki še ni bil vkovan v zavezniško verigo okrog osiščnih sil. Zdaj je ta člen za Nemčijo izgubljen. In ofenziva na celino pride skoro najbrže na Balkanu.

Zaveznikom gre predvsem za Dardanele. Zdaj, ko je Sredozemsko morje popolnoma v zavezniških rokah, je treba zaseči le Dardanele in zavezniški bodo imeli najboljšo morsk

Zračna ofenziva proti osišču tekom zadnjih tednov je tako uspešna, da so mnogi mnenja, da bo vojna v zraku polagoma zrušila osiščne dežele k udaji.

pot skozi Sredozemsko morje in skozi Dardanele v Črno morje do južne Rusije. Tako bi imeli potem dve poti do Rusije za dovoz orožja in blaga, ki ga Rusija potrebuje v borbi proti Nemčiji. Eno na severu, drugo na jugu skozi Sredozemlje. Obenem pa se jim odpre pot za invazijo Evrope iz juga.

Vojaški strategji o tej možnosti zadnje čase mnogo razpravljajo, kar gotovo ni brez pomena.

Armada Z. D. je prišla na pomoč žrtvam povodnji v Marionu, Ill. s tem taboriščem, v katerem je 120 šotorov. Vojaki iz Camp Grant in člani ilinojske Rezervne Milice so postavili to taborišče na prostorih igrališča v Marionu. Več kakor 150.000 ljudi je izgubilo svoje domove.

REPUBLIKANCI IMAJO UPANJE, DA BODO ZMAGALI Z DEWEYEM

New York, N. Y. — Voditelji sedanje republikanske narodne stranke stavljajo veliko upanje v newyorškega guvernerja Tomaža Deweya. Mnenja so, da je Dewey najbolj privlačna oseba za predsedniškega kandidata za prihodnje leto. Guvernerska služba države New York pravijo, je nekaka pripravljala šola za predsedniško službo v Washingtonu. Tudi predsednik Roosevelt je bil prej guverner države New York. To je mnenje vodstva stranke. Toda premnogi so za Wendella Willkieja, mnogi tudi za ohioskega guvernerja Brickerja. Narodne volitve prihodnje leto zgeda, da bodo nadvse živahne.

ILLINOJSKI AVTOMOBILISTI PRIJETI V WISCONSINU

Fond du Lac, Wis. — V soboto je bilo ustavljenih v tem mestu okrog 50 avtomobilistov z illinojskimi licencami od mestne policije na zahtevo lokalnega OPA odbora. Avtomobilisti so morali na urad OPA odbora, ki je zasedal in bil na delu ves dan. Vsak avtomobilist je bil vprašan po vzroku, zakaj vozi tako daleč od doma in če je prejel postavno gasolinke kupone. Sedem izmed ustavljenih ni moglo dati OPA odboru zadovoljivega odgovora in odbor je konfisciral njihove kupone in gasolin za gotovo dobo. Vsi taki bodo naznanjeni njihovim lokalnim odborom, pred katere bodo morali še na zagovor.

VON PAPEN ODPUŠČEN KOT POSLANIK

Stockholm, Švedska. — Tukajšnji list "Svenska Dagbladet" objavlja vest, da je nazis-ki zunanji minister Ribbentrop odpustil Franza von Papena iz diplomatske službe kot poslanika v Ankari. Von Papen je bil dolgo let eden najboljših diplomatov. Radi česa je postal nevreden svoje službe, poročilo ne omenja.

Katoliški Slovenci smo tako močni, kolikor in kakor je močno naše katoliško časopisje.

KRIŽEM SVETA

New York, N. Y. — Japonski ministri predsednik Tojō je zadnje soboto na izredni seji parlamenta ponovno povdarjal, da je vojna situacija nadvse resna. Po zaključku seje je obiskal cesarja Hirohitoja in ko se je z obiska vračal, je omenil, da je cesar močno zaskrbljen radi vojne. Ali je bil zaskrbljen tudi tedaj, ko so Japonci napadli Pearl Harbor?

Mexico City, Mehika. — V tukajšnjem stadiju, kjer vpisujejo mehiške delavce za delo na farmah v Združenih državah je nastal med onimi, ki bi se radi vpisali, pretep. Policija je morala poseči vmes in po pretepu so jih 16 morali odvesti v bolnišnico. Naval na urad je bil velik, ker vsi bi radi šli na delo v Zd. države, kjer je zasluček mnogo višji.

Vatikansko mesto. — Vatikanska radio postaja je v svojem oddajanju vesti objavila tudi obsodbo japonskih grozovitosti, ki jih Japonci uganjajo nad katoliškimi misijonarji na Kitajskem. V Hong Kongu so Japonci internirali petnajst duhovnikov članov Ameriške misijske družbe. Sploh Japonci v vseh zasedenih krajih slabo ravna s katoličani.

London, Anglija. — Radio novice oddajane v Moskvi, omenjajo, da so partizani v Jugoslaviji potopili na Donavi štiri nemške rečne ladje. V spopadih pa so ubili dvajset Nemcev. Nemški vojaški krogi so zelo vznemirjeni radi naraščanja partizanskih aktivnosti po vsem Balkanu.

Ankara, Turčija. — Iz Bolgarije doše vesti omenjajo, da je dospelo v Sofijo večje število nemških inženirjev in višjih vojaških častnikov. Baje bodo začeli graditi utrdbe ob bolgarsko-turški meji. Nekateri so pa mnenja, da bodo Nemci skušali vzeti Dardanele in Carigrad, predno pride kak napad na Balkan.

Poročajte takoj o vseh dogodkih v "A. S.", ki se dogode v vaši naselbini!

DAVČNI VIJAK SE BO PRIVIJAL ŠE BOLJ DOKLER BO TRAJALA VOJNA

Washington, D. C. — Komaj sta kongres in senat spravila skozi zadnje davčno predlogo, po kateri bodo od 1. julija naprej plačevali po 20% davke, že se govori o novih potrebah po višjih davkih. Ako bo vojni program nadaljeval, kar mora, če hočemo priti do zmage, tedaj bodo davki skoro gotovo povišani v prihodnjem letu, če še ne preje. Glede trajanja vojne povdarja senator Snyder iz Pennsilvanije, da se moramo pripraviti vsaj še na štiri leta. Ako to, so višji davki neizogibni. V letu 1903 je prišlo na posameznika \$17 davka letno. Leta 1941 \$120. V letu 1942 pa že \$164.

OBRAMBA PROTI SUBMARINOM USPEVA

Liverpool, Anglija. — Nemci so si na vso moč prizadevali, da pospešijo svojo kampanjo s submarini proti zavezniškim transportom in konvojem, ki dnevno vozijo preko Atlantika, tekom meseca maja. Uspehe pa so imeli mnogo nižje, nego preje v zimskih mesecih. Poročilo omenja, da so Angleži in Amerikanci začeli uporabljati proti submarinom nove metode za obrambo in za napadanje na iste. Nemci so tekom maja potopili skoro polovico manj zavezniških ladij, kakor prejšnje mesece.

KOLOMBIJA ZASEŽE OSIŠČNO LASTNINO

Bogota, Kolumbija. — Kolumbijska vlada je izdala odredbo, na podlagi katere imajo kolumbijske državne oblasti pravico zaseči vso lastnino osiščnih dežel ali njihovih podanikov. Zaseganje se bo vršilo, kakor bodo to zahtevale okoliščine in razmere v vsakem slučaju.

AMERIŠKI VOJAKI SE UČIJO JEZIKOV

London, Anglija. — Vojake, ki se tranirajo v Angliji za invazijo Evrope, učijo posebni učitelji razne jezike, da bodo tako lahko občevali z ljudmi dežel, v katere bodo prišli.

NAZIJI SE ZNAŠAJO NAD KOROŠKIMI SLOVENCMI

Izmed 37 rojakov in rojakinj iz Sele, Železne Kaplje in Gornje Bele, obtoženih partizanstva, jih je bilo 13 obsojenih na smrt, ostale so pa zaprli. — Nazijske kače so spustile hrvatske ustaše nad Srbe v Beogradu.

Obsodbe koroških Slovencev

Časopisje je že objavilo nekatera imena koroških Slovencev, ki so bili nedavno obsojeni na smrt. Prejeli smo poročilo o teh 'sodnih obravnava', katere je objavil nemški časopis 'Kaerntner Zeitung' z dne 12. aprila 1943:

"Na prvi seji ljudskega sodišča (Volksgericht) pod predsedništvom dr. Freislerja, na celovškem deželnem sodišču, je bila javno obravnavana obtožba proti 37 obtožencem iz Zele-Pfarre (Sele), Eisenkapel (Železna kaplja) in Vellach (Gornja Bela).

Male skupine ljudi iz bivše koroške plebiscitne zone, sestavljene iz dezerterjev, komunistov, ojačenih od teroriziranih ljudi na delu, izne-nada napadali in plenili kmečka posestva, morili pripadnike nemškega naroda in rajhu zveste ljudi, ter izpodkopavali obstoječi mir in red.

Na ta način so postali pomagači boljševika Stalina in plutokratov Roosevelta in Churchill. Ljudske sodišče je naslednje osebe obsodilo na smrt:

Olip Tomaž, drvar iz Sele. — Doujak Janez, iz Borovlja, kovač. — Oraš Jakob, drvar iz Sele. — Gregorič Franc, kmet iz Sele. — Pristovnik Franc, poljedelski delavec iz Sele. — Kelič Florija, drvar iz Sele. — Oraš Jernej, kočar iz Sele. — Oraš Janez, poštni uradnik iz Sele. — Kelič Urh, poljedelski delavec iz Sele. — Vajncerl Franc, kmet iz Suha pri Pliberku. — Pasterk Jurij, kmet iz Libuče. — Zupanc Miha, kočar iz Reberce. — Olip Marija, dninarka iz Železne Kaplje.

Ljudsko sodišče je spoznalo naslednje osebe za krive, da so pomagale terorističnim tolpom kot pismonoše ali drugače, ter da so bile v stalni zvezi z voditelji tega organiziranega odpora, pomagale pri nabiranju novih članov, prisostvovala razpravam in razgovorom o komunizmu, dajale strehe in zatočišče 'banditom' in tudi na druge načine podpirale ta pokret, ali pa zanemarjale svojo dolžnost, da ovadijo krivce, kakor to zahteva zakon.

Vošič Jernej, iz Sele, delavec, 12 let zavora; Olip Jožef, iz Sele, delavec, 10 let zavora; Ogriž Sabina, služkinja iz Sele, 8 let zavora; Kelič Olga, poljedelska delavka, 5 let zavora; Pristovnik Katarina, delavka, 5 let zavora; Linasi Marija, hišnica iz Sele, 4 let zavora; Jug Justina, delavka iz Sele, 5 let zavora; Oraš Anica, gospodinja iz Sele, 5 let zavora; Vancarl Uršula, zasebnica iz Sele, 3 leta zavora; Pasterk Janez, čevljar iz Celovca, 2 leta zavora; Lušin Aleš, rudar iz Železne Kaplje, 7 let zavora; Golob Anton, drvar iz Gornje

Bele, 6 let zavora; Smolnik Janez, iz Žitara vasi, 4 leta zavora; Tonič Miha, tovarniški delavec, 3 leta zavora; Olip Tomaž, kmet "Jereb" iz Reberce, 8 let zavora; Olip Uršula, kmetica iz Železne Kaplje, 2 leti zavora; Eržen Jernej, iz Železne Kaplje, 3 leta zavora; Jug Zora, knjigovodkinja iz Borovlja, 2 leti zavora; Ogriš Marija, služkinja iz Sele, 2 leti zavora; Pristovnik Marija, zasebnica iz Sele, 2 leti zavora in Jug Vida, iz Sele, 9 mesecev zavora.

Vsi so-krivci so se zagovarjali, da so ravnali pod pritiskom in grožnjami banditov, toda to opravičilo je nesprejemljivo. Rajh mora zahtevati od vseh dostojnih državljanov, da se ne vdajo grožnjam in pokažejo močnatost v takih nevarnih okoliščinah.

(Te sodbene razprave so bile posledica upora Slovencev na stari jugoslovansko-avstrijski meji. O priliki bojev, ki se še vedno nadaljujejo med slovenskimi partizani in Gestapo, so bili dne 6. aprila zopet ubiti štirje predstavniki nacistov).

Izpred vojaškega vojnega sodišča

(Jutro, dne 1. aprila 1943 v izvirnem besedilu.)

V ponedeljek dopoldne se je začel pred vojaškim vojnem sodiščem za Slovenijo-Dalmazio, odsek v Ljubljani, proces proti šefu-primariju umobolnice na Studencu in z njim obtoženim nekaterim drugim osebam, ki so deloma v zaporih, deloma v begstvu, med njimi glavni terorist na vevškem področju Hri-bar, nočni poljski čuvaj umobolnice.

Vojaško vojno sodišče je po dokaznem postopku spoznalo dr. Kanonija za krivega in ga obsodilo na 30 let ječe zaradi organiziranja in podpiranja partizanstva. Ostali navzoči so obtoženci so bili obsojeni na nižje zaporne kazni.

Borbe v Jugoslaviji

Carigrad, 12. junija (Reuter). — Glasom vesti, ki so prišle v Carigrad, je bilo v Beogradu aretiranih 800 oseb vsled pouličnih bojev, v teku katerih je padlo več Nemcev.

Izgredi, katerih posledica so bili omenjeni poulični boji, so izbruhnili o priliki prihoda hrvaških ustaških čet, katere so dobile nalogo, da pomagajo okupacijskim četam v Beogradu. 50 ustašev je padlo v bojih. Le majhno število aretiranih je bilo dozda zopet izpuščenih na svobodo.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

The first and the oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1891.

Izhaja vsak torek in petek.

Issued every Tuesday and Friday.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telephone: CANAL 5544

Published by
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnine:	Subscription:
Za celo leto \$4.00	For one year \$4.00
Za pol leta 2.00	For half a year 2.00
Za četrt leta 1.25	For three months 1.25
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$4.50	For one year \$4.50
Za pol leta 2.25	For half a year 2.25
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50

POZOR! Številke poleg vašega imena na naslovni strani
kažejo, do kedar je plačana vaša naročnina. Prva pomeni mesec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Dopisniki so prosi, da dopise pošljejo vedno malo prej, kakor zadnje ure predno je list zaključen. Za torkovo številko morajo biti dopisi v uredništvu najkasneje do petka zjutraj prejšnji teden. Za petkovo številko pa najkasneje do srede jutra. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter, June 10, 1943, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

NEVARNOST ZA SLOVENCE

Teh vrstic ne pišemo, da bi ne zaupali v pravičnost Zdr. držav. Niti malo ne. Kar bo odvisno in možno od Zdr. držav, bodo mali narodi upoštevani in dobili vse, kar jim gre. Toda upoštevati je pa treba tudi dejstvo, da Zdr. države same ne bodo odločale same vseh stvari, tudi odločanje drugih bo kolikor toliko merodajno. Tu je pa druga pesem za nas Slovence.

V kolikor je mogoče slediti raznim načrtom za osrednjo Evropo po tej vojni so v glavnem za upoštevati trije načrti. In ti so:

Prvi načrt je, da Jugoslavija ostane, kakor je bila. Njena notranja ureditev bo odvisna od njenih narodov, ali pa, komur bo prepuščena avtoriteta glede tega.

Drugi načrt je, da gotovi krogi prav resno delujejo, seveda za enkrat še za kulise, da se ustanovi močna podonavska država, kjer bi bili zedinjeni katoliški narodi. To bi bila neka mešanica, ki bi bila prav tako nepraktična, kakor je bila bivša Avstro-ogrska.

Tretji načrt pa je federacija Balkana. Kako bi izpadlo za Slovence tu, še ni znano.

Za nas Slovence je tragično to, da se naš košček lepe slovenske zemlje nahaja na zapadno-severnem vogalu Jugoslavije, skozi katerega želijo pot do morja iz severa in vzhoda. Zato bo za ta košček slovenskega sveta vsestransko vladanje. Veliki sosedje okrog bodo hoteli in zahtevali imeti pravico prehoda skozi ta svet. Kako bo odrezala mirovna konferenca za nas, je najvažnejša zadeva in bo morda merodajno za stoletja naprej. Glede naših narodnih zahtev se prilično deluje kar mogoče in odločujoči krogi so o tem kar dobro informirani. Glavno je, koliko se bodo naše zahteve, pa naše pravice upoštevale. Od tega bo odvisno vse.

SLOVENSTVO V AMERIKI

Zgodovina slovenskih priseljencev v Ameriki je stara okrog sto let. Če vzamemo v poštev našega velikega misionarja škofa Baraga, že nad 110 let. Odkar pa so se začeli navadni ljudje priseljevati, pa bo stara blizu sto let. Družinski mesečnik "Novi Svet" ima v svojih šestih letnikih glede tega bogato in zanimivo zbirko podatkov. Dosedaj teh podatkov tako natančno še nihče ni zbiral. Iz vseh teh podatkov o slovenskih priseljenjih v Ameriki je pa zanimivo zlasti to, da vemo, da se sledi slovenske priseljence v Ameriki že od 1843 naprej in nekatere posameznike še od poprejš in da je bilo v letih 1865 do 1890 že več sto naših ljudi razkropljenih po Ameriki, a do tedaj ne sledite nobene večje narodne živahnosti. Še le od leta 1891 naprej začne vzkipevati naše narodno življenje. Zakaj?

Odgovor je v tem, da v letu 1891 so dobili ameriški Slovenci svoj prvi slovenski list "Amerikanski Slovenec". Ta je začel dvigati slovensko besedo in slovensko življenje med njimi. V naši lastni zgodovini imamo vse dokaze, kako moč in silo predstavlja slovenski tisk med nami.

Dokler bomo imeli slovenski tisk med seboj, bo slovenstvo med nami živelo. Ko tega ne bo več, tudi slovenstva ne bo več. Zato hranimo, kar imamo. Čuvajmo svoj tisk in pomagajmo mu, da nadaljuje svojo vzvišeno nalogo.

Ameriški Slovenci smo bili zelo važen faktor za slovenski narod doma. Neštete slovenske kmetije so se rešile z ameriškim dolarji. Koliko so prejele razne ustanove od ameriških Slovencev, ni točno nikjer zabeleženo, a te podpore segajo v visoke številke. To omenjamo s prijetno zavestjo, da smo s tem pomagali svojemu narodu v borbi za obstanek, ko so ga doma Newci in Italijani sistematično izpodirali na njegovi lastni zemlji, že dolga desetletja pred prvo svetovno vojno. Koliko slovenskih kmetij in domov bi bilo šlo v nič, da ni naš ameriški Slovencev! Vse to se je vedelo in znalo. Priznanja nismo zato iskali, niti ga ne iščemo sedaj. Le belježimo kot resnico, priznal jo nam itak nihče ne bo.

Zdaj je potreba zopet velika. Zopet moramo pomaga-

ti, če imamo še kaj srca. Pomagajmo po možnosti našim pomožnim akcijam. Zahvalimo Boga, da še lahko pomagamo in zavedajmo se tudi tega, da onim, ki imajo, Bog daje, da pomagajo drugim.

IZ POD SVETOŠTEFANSKEGA ZVONA

Chicago, Ill.

Pred nekaj dnevi sem jo slučajno zvil na 23. St. med Wolcott in Wood in sem že mislil, da sem se izgubil, ker izgleda tam vse drugače, kakor je bilo prej. Veliko hiš je tako temeljito prenovljenih, kot bi bile popolnoma nove. Sredi bloka sta se mi dve hiši posebno dopadli. V eni gospodarita Mr. in Mrs. John Grum, v drugi pa Mr. in Mrs. Matevž Cerar. Ta poprava je morala stati obe družini lepe denarce. Z Mrs. Cerar sva govorila o tem in onem. V Ameriki je šele pet let; prišla je iz Kamniške okolice. Pravi, da so nekateri naši tukajšnji rojaki bili napadeno informirani o Jugoslaviji, ki je bila vse hvala vredna dežela, da bo težko najti boljše, če iz vzamemo naše Združene države, in od vsega srca želi, da bi bila Jugoslavija obnovljena čim prej.

V kolikor so mi povedali, imamo zdaj v naselbin tri bolnike. Mr. Frank Grill iz 1818 W. Cermak Rd., lastnik Parkview pralnice, je že dva tedna zelo resno bolan doma. Najprej je imel pljučnico, pri kateri je prestopil krizo, potem so pa nastopile neke druge komplikacije.

Mr. John Kambič iz 2048 W. 23rd St. se nahaja v St. Anthony bolnišnici, kjer je pred kratkim prestopil težko operacijo. Se mu je že obrnilo na bolje. V isti bolnišnici je tudi Miss Frances Kremesec, hčerka Mr. in Mrs. Anton Kremesec iz Winchester Ave. Vsem trem želimo skorajšnjega zdravlja.

Te dni se naselbina pripravljala na novo mašo, ki jo bo imel v naši cerkvi v nedeljo 27. junija Rev. Warren Peternel, O.F.M.

Poročevalac.
DOPIS V VERZIH
Windsor, Ont., Canada.

Če slišim Slovence, ki lepo pojo, se zdi mi, da vence iz rožic pletu.

"ZVON"

V Windsorju se je ustanovilo Slov. pevsko društvo "Zvon". In vsem Slovincem dam vabilo. Pridite v ta bataljon.

Pa ne le moški, tudi žene. Lahko se k nam pristopijo. Potem se lahko vse ukrene za prvo informacijo.

In mladina naša tudi, dečki, kakor deklice, z nami vred naj se potrudijo, da zapoje pesmice.

Naši mladi tudi igrajo kitare in harmonike; Tako imamo vso zabavo na nedelje, praznike.

V zimskem času bodo igre, zabava razna, zraven ples in še druge vse kalibre, — Jaz ne lažem, — to je res.

Lepšega pač ni na svetu, kot je petje, če lepo. Moški z ženami na banketu. Naše pesmi zapoje.

Šestega junija v nedeljo Pel je prvič mešan zbor. Prav zato imamo željo, da spet pride na obzor.

Petje bilo je ganljivo, Segalo je do srca, Kot iz dalje bi zvonilo "Zdrava nam, Slovenija!"

Slovinci, toraj vsi na delo, Pevsko društvo naj živi. Naj bi nam na odrih pelo V bratstvu, slogi žive dni.

Tebi pa, Slovensko pevsko društvo "Zvon" kličem: Zvon! in prepevaj nam lepe slovenske pesmi v naši novi domovini Canadi. Rasti iz dneva v dan in izpopolnui se na polju slovenskega petja.

Casopis Am. Slovincu pa želim obilo naročnikov. — Bodate pozdravljeni.

John Kstanjevec.

PRVI DAN "BITKE V MRTVAŠKEM KOTU"

Washington, D. C.

Na dan 24. oktobra 1942 se je na vse zgodaj zjutraj bataljon nekega polka pehote počasi in s težavo vlekel skozi blato, dež in temo na Guadalcanalu, navzgor in v hrib od obale, skozi opustošene nasade kokosov, mimo pokopališča marinov in čez letališče Henderson Field, zeleno z rujavimi lisami, kjer so ga zadelo sovražnikove bombe ali granate.

Na robu džungle, ki obdaja letališče, ključ naših postojank na Salomonih, so sprejeli bataljon vodniki, da ga spremijo do pozicij, kjer je bilo treba podpreti sedmi oddelek marinov, ki je bil že od 10. ure zjutraj v težkem boju s številčno močnejšim sovražnikom, katerega napade je komaj zadrževal.

Komaj pet minut pozneje je prvi oddelek ameriške armade, ki je v tej vojni začel ofenzivne operacije proti sovražniku, že streljal skozi nočno temo na bližajoče se vrste malih rumenopolnih ljudi, ki so zasedjali, da bodo naši gospodarji.

Dva dneva in dve noči je ostal bataljon skoro neprestano v boju, ter je z malo podpore in brez oskrbe, hrane se s svojimi železnimi racijami, odbil napad, rešil letališče in bitko.

Kar sledi, je kratek opis dogodkov in doživljanje 164. pehotnega polka, armade Zedinjenih držav, prej Nacionalna Garda v North Dakoti, zdaj pa ena najboljših edinic divizije "America", prvi polk ameriške vojske, ki je srečal Japonce na bojišču, katero si je izbral sovražnik sam, ter jih tam tudi potolkel. Foster Hailey, dopisnik lista New York Times, je pred kratkim nabral vse potrebne podatke pri moštvi te jedinice v eni pacifiških baz.

Prvi oddelek 164. pehote, ki se je zares spopadel z Japonci na Guadalcanalu, je bila prva četa stotnije G drugega bataljona, ki je bila poslana zgodaj ponoči na dan 23. oktobra, da ojači sedmi oddelek marinov v trenutku, ko se je začela takozvana "bitka v mrtvaškem kotu".

"V kolikor se spominjam", je dejal Staff Sergeant Arthur Chapman, 1521 Como Avenue, Minneapolis, smo dobili ob 7 zvečer povelje, da se dvignemo in odidemo na pomoč marinom.

"Stotnik McConnell (Veon M. Hazen, N. D.) je dejal: 'Smo, da so nastale tam neke situacije', je nadaljeval in se rezko zasmehal. 'Toda ko smo dospeli na cilj, smo našli na zares peklenko zmešnjavo. Še predno smo dospeli do marinov,

smo bili prav v sredi japonskih postojank. Tolpa 15 ali 16 mož nas je napadla, a ko smo se vrgli na tla, v blato, da se zaščitimo pred krogami iz pušk, so nas napadli z bajoneti.

"Naš poveljnik je bil poročnik Ralph Kamman; skupaj z enim naših vojakov se je skril za neko drevo in tam so ga Japonci dobili v roke. Kaj se je prav za prav zgodilo, ne vemo, ker je vojak, ki je bil z njim skupaj, znoel. Samo njegovo truplo smo našli naslednjega dne. Naš vodnik, mlad marin, ki je dejal, da ima komaj 16 let, je tudi padel v tistem kotu.

"Mi pa smo seveda šli naprej, toda morali smo na tisti stezi vsakih par korakov stopati preko trupel padlih Japoncev. Razporedili smo se z marinom, da smo se v njihovi vrstah in začeli streljati. Šele pod zoro je boj toliko ponehal, da smo se malo ozirli naokoli in pogledali, kje smo.

"Da ne pozabim, še predno smo se prav namestili, so nas malo da ne postreljali naši lastni ljudje," se je spomnil sergent. "Na potu v hrib smo nekako zamešali geslo. Geslo je bila beseda 'rumen', toda proti koncu našega pota smo dobili vest, da je bilo zamenjeno, ter da velja zdaj geslo 'San antavian' ali nekaj sličnega; ko nas je straža pozvala, da pove-mo geslo, sem torej zakričal 'San antavian'.

"Kako," je vprašal stražar marinov. "Slišal sem ga, ko je napel petelina na svoji puški. Začel sem ga zmerjati prav po ameriškansko, v upanju, da bo tako spoznal, da smo Amerikanci in se malo premislil, predno začne streljati. Vprašal sem tudi vojaka, ki je stal za menoj, da pove geslo, in ta me je spomnil na staro geslo, tako da sem marinu povedal, da je bilo geslo prej beseda 'rumen' in da je bilo zamenjano.

"Vraga," je odgovoril marin, "Japonci so te prevarili." Ko smo se pozneje razgovarjali o tej stvari, smo bili vsi prepričani, da se nam je na potu na skrivaj pridružil Japonec, zmožen angleškega jezika ter nam natvezil napačno geslo.

"Tebi so v oni noči izstrelili puško iz rok, kajne," je nagovoril polkovnik Ben J. Northridge, poveljnik polka, visoko raščena vojaka, ki je sedel na kocu, razprostrtem na tleh.

"Yes, sir," je odgovoril.

"No, povej nam, kakšen občutek je to," mu je odgovoril polkovnik.

"Ko se mi je to pripetilo, sem upal, da sem malo ranjen in da bom mogel proč," je odvrnil vojak, po imenu korporal Amie Kjelland, iz Valley City, N. D. Njegovi tovariši so se mu smejali in ga nazivali "Sova".

"Tega pač ne misliš resno," je dejal polkovnik.

"Pa še kako," pravi Kjelland, "silno me je bilo strah."

Razložil je nato, da je bil do deljen utrjeni postojanki, zapokani v zemljo tik za bodočo žično oviro, ter da je bil prvi človek, katerega je ubil, japonski častnik, ki jih je hotel napasti kar sam in tudi skoraj prišel do njih predno so ga ustrelili.

"Bil je tako blizu, da mu je roka po smrti visela v našo jamo," je dejal. "To je bil takrat šele drugi mrtvec, kar sem jih dotlej sploh videl; dolgo časa me je bilo strah, dotakniti se njegove roke."

"Najbolj nas je bilo groza njihovega tuljenja pred napadom na žično oviro," je zatrdil sergent Chapman in se oziral po svojih tovariših za potrdilo.

Zelo slabe volje so bili onega jutra radi izgube svojega poročnika, a obenem so bili tako zaposleni, da niso imeli mnogo časa, da razmišljajo o tem; ves čas so morali posvetiti japonskim strelecem in tiščanju terena od te zalege.

Najboljši strelec v vsej četi je bil po splošnem mnenju Louis

Lockner iz Ely, Minn., ki je bil star lovec.

"Imel je tako ostre oči, da je videl Japonca, kjer ga nikdo drugi ne bi mogel odkriti," so pravili. "Nekomu izmed nas je pokazal tri v nekem kraju, kjer ni bilo videti niti enega samega. Lockner je imel navado čakati toliko časa, da so se premaknili, in je šele takrat streljal. Dobil jih je šest predno je bil ubit."

"Kako pa se je to zgodilo?" sem vprašal.

"Se iste noči. Puška se mu je zataknila in on jo je ravno pravičal, ko ga je napadel japonski vojak in ga ustrelil. Akoravno zadet na smrt, je vendar uspel razbiti Japoncu glavo s cevjo svoje puške. Japonec je še dihal, ko smo odvedli Louisa, toda njegova glava je bila popolnoma odprta, kjer ga je bil Lockner udaril."

"Po mojem mnenju je bil najbolj uspešen od nas vseh Roland Dahl iz Valley City," je dejal sergent Chapman, ki je bil govornik za gručo, ki se je bila zbrala v slammati kolibi stotnika Forrest Simpsona. "Prisodili so mu stotino Japoncev. Ko sem ga vprašal, kako to dela, mi je odgovoril, da gre prav kakor v filmu. Kakor hitro je zagledal postavbo, ki se je približevala, je pomeril in u-strelil, oni pa se je prevrnil."

Ray Maika, korporal iz Chadrona, Nebraska, je zabredel v veliko nevarnost.

"Povej, kako je bilo to, Ray," ga je pozval Chapman.

"To ni dolga povest," je odgovoril korporal Maika. "Našo četo so poslali, da zamaši luknjo v naši liniji. Dobili smo povelje, da vzamemo dotično postojanko in jo držimo. Prišli smo tja v redu, toda ravno ko so Japonci začeli napadati, je marinom zmanjkalo municije. Slišali smo japonsko govorico in takoj nato so bili že na nas od vseh strani. Bilo je ravno v trenutku, ko je napolnil dan. Pripovedovali so nam, da Japonci odnehajo kakor hitro pride luč, toda meni se je zdelo, da so takrat šele prav začeli."

Od devetih mož, ki so šli ven, sta le dva prišla zdrava nazaj. Dva sta bila ubita, štirje ranjeni, eden pa je znoel. Korporal Maika je bil ranjen v bok. Pravi, da je čutil, kako ga je krogla zadela, ko mu je šla skozi telo tik pod rebri; toda precej dolgo sploh ni čutil nobene bolečine. Komaj par tednov pozneje je bil že zopet nazaj pri svojem polku.

Poročnik Grimsrad iz Detroit Lakes, Minn., pravi, da je imel v začetku velike težave z moštvo, ker se ni hotelo skrivati. Zelo neradi so se skrili v luknje.

Spominjam se mladiča, ki je vso prvo noč stal pokonci in enkrat ga je celo zračni pritisk od možnarjeve granate vrغل ob tla. Toda kmalu nato je zopet vstal in streljal naprej. Nikakor ni hotel v zaklonišče."

Po drugi noči jih je zamenjala stotinja K tretjega bataljona, ki je prevzela levo bočno pozicijo na bojišču; takrat šele so se vrnili k svojemu lastnemu bataljonu.

"Često je čuti, da marini neradi sodelujejo z redno vojsko," je dejal sergent Chapman, ko se je naša gruča razstala. "Tisto noč pa, ko sem prvič zlezal v našo luknjo, sem se znašel tam z marinom, ki mi je dejal: 'Danes vas imam pa zares rad...'" Ivan Mali.

NEUTOLAZLJIVA VDOVA

Sosedje venomer nadlegujejo mlado vdovo Miciko, naj se v drugo poroči.

"Zakaj neki?" vpraša lepa vdova, "saj imam psička, papigo in muco!"

"Toda ti trije vam vendar ne morejo nadomestiti moža!" menijo sosedje.

"Pa še kako! Psiček ves čas godrnja, papiga ves dan vprije in mačka ostaja vse noči zunanaj!"

DOGODKI

Med Slovinci v Ameriki

Milke Mišmaš umrl

Pueblo, Colo. — Smrt je ne pričakovano pobrala rojaka Mihela Mišmaša; zadela ga je kap. Doma je bil iz Prince vasi, fara Ambrus, na Dolenjskem. Pokojni je bil zvest narodnik Am. Slovence dolgo let. Tukaj v Puebli zapušta ženo, tri hčere in enega brata ter več daljnih sorodnikov. Pogreb je bil iz cerkve Marije Pomagaj. — Naj mu sveti večna luč, ostalim pa izrekamo svoje sožalje. — J. M.

Kaj dela SANS

Chicago, Ill. — SANS je imel svojo četrto sejo 12. junija. Novega tajnika še vedno ni mogoče dobiti. Rev. Aleksander Urankar je naznanil svoj odstop iz eksekutive, kar pa ni bilo sprejeto. Na konferenco s Hrvati in Srbi, v Pittsburghu 19. junija, so šli Kristan, Kuhelj, Zalar in Rogelj. Ker so prišla obvestila, da je med vojnimi ujetniki, ki so prišli iz Afrike in so nastanjeni po taboriščih v Indiani, Coloradu in drugod precej primorskih Slovencev, se namerava SANS obrniti na pristojno mesto v Washington, če je mogoče priti v stike s temi Slovinci.

Pomožna akcija slovenskih župnij

Cleveland, O. — Kakor poroča A. D., je zbirka za prvih deset tisoč dolarjev v takojšnjo pomoč Sloveniji 15. junija že presegla svoto \$3,000, kar je zelo razveseljava novica.

V slovenskih rokah

Canon City, Colo. — Benediktinski samostan Sv. Križa v Canon City ima zdaj slučajno skoraj same slovenske voditelje. P. Ciril Zupan je prior, P. Stephen Šuštaršič je administrator, P. Bonaventura Bandi pa ima v oskrbi poletno deško taborišče, kamor prihajajo dečki na počitnice iz vseh krajev dežele.

Mlad slovenski strokovnjak

Wilcox, Pa. — Slovenski dijak Andrew J. Shine, sin Mr. in Mrs. Frank Shine, je odlično dokončal študije na politehničnem zavodu ter je dobil nagrado \$100 za svoj diplomski spis "A Proposed Method for Making Welded Gate Valve". Razvil je boljše metodo, kakor je bila poznana do sedaj. Dne 2. junija je bil poklican v armada. Mnogo obetajočemu mlademu rojaku želimo obilo uspeha v življenju.

Istrski rojak umorjen

Fairmont, W. Va. — Dne 3. junija so potegnili iz reke Monongahelle truplo rojaka Franka Sušana, ki je izginil pred dvema tednoma. Imel je zvezane noge. Preiskava je dognala, da je bil umorjen in vržen v reko, toda morilec še niso našli. Sušan je bil star 50 let in rojen v Danah pri Kastavu. V Ameriko je prišel leta 1909 in zapuščal ženo, tri sinove (eden pri vojaki), štiri hčere, brata in sestro. Več let je bival v River-villu, W. Va.

Jack Petrič izven nevarnosti

Chicago, Ill. — Kakor je bilo poročano v tej koloni, je bil Jack Petrič prvi slovenski vojak od Sv. Štefana, o katerem smo zvedeli, da se mu je pripetila neizgoda. Zadet je bil od šrapnela na afriški fronti. Od tedaj pa je že parkrat pisal svojemu stricu in teti, Mr. in Mrs. Gregor Gregorich, da je v bolnišnici in izven nevarnosti. Zadelo ga je v nogo pri členu. Piše, da je srečen v primeri z mnogimi tovariši, ki so bili ali ubiti, ali pa trajno pohabljeni.

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLORADO

Naslov in imenik glavnih uradnikov

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Leo Jurjovec, 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Podpredsednik in mladinski nadzornik: Geo. J. Miroslavich, 3360 Vine Street, Denver, (16) Colo.

2. podpredsednik: Frank J. Bradach, 2309 Nicholson St., Lockport, Ill.
Tajnik: Anthony Jeršin, 4676 Washington St., Denver, (16) Colo.
Blagajnik: Michael P. Horvat, 4417 Penn. St., Denver, (16) Colo.
Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedec, Thatcher Bldg., Pueblo, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: Thomas J. Morrissey, 1934 Forest St., Denver, (16) Colo.
2. nadzornik: Mike Popovich, 1849 Grove St., Denver, (16) Colo.
3. nadzornik: Anton Rupar, 408 E. Mesa Ave., Pueblo, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: Joe Blatnik, 2609 E. Evans, Pueblo, Colo.
2. porotnik: Johanna V. Mervar, 7801 Wade Park Ave., Cleveland, O.
3. porotnik: Vincent Novak, Box 492, Ely, Minn.
4. porotnik: Joseph Godec, 16215 Huntmore Ave., Cleveland, Ohio.
5. porotnik: Candid Grmek, 9537 Ave. M., So. Chicago, Ill.

UREADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne račune naj se pošiljajo na glavne tajnike, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem v odrasli oddelek, spremembe zavarovalnice, kakor tudi bolniške nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovanom, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmogli angleškega jezika, da se ji priključijo. Kdor želi postati član Zveze, naj se oglasi pri tajniku najbližnjega društva Z. S. Z. Za ustanovitve novih društev zadostuje osem oseb. Glede ustanovitve novih društev pošlje glavni tajnik na zahtevo vas pojasnila in potrebne listine.

SLOVENC, PRISTOPAJTE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

IZ URADA GL. PREDSEDNIKA ZSZ

Akoravno sem silno preobložen z državnim poslom katero delo mi vzame vsako minuto mojega časa, vključno temu pazno zasledujem aktivnost našega dobrega in zavednega članstva v tej tekoči kampanji, osebno pa še to posebno kratko kampanjo ko obhajamo 35. obletnico obstoja naše dične Zapadne Slovanske Zveze. V resnici, hitro poteka čas. Vidi se mi da smo komaj začeli z našo veliko kampanjo v počast 35. obletnice in prva polovica je že skoraj za nami. Dragi mi uradniki (ice), dragi mi člani in članice ZSZ: Ravno sedaj se vam nudi najlepša prilika da nekoliko pregledate in se prepričate koliko ste VI in VAŠE DRUŠTVO pripomogli k naraščanju ZSZ tekom zadnjih 5 mesecev, posebno pa še v tej kratki izvanredni kampanji, ko obhajamo rojstvo naše dične matere, Zapadne Slovanske Zveze. Gotova društva katerih imena bodo v doglednem času častno objavljena na tem mestu, so se nad vse povoljno izkazala. Ti so pač vsega posnemanja in časti vredni. Imamo pa še vedno dovolj društev, katera so zelo malo ali pa sploh nič naredili tekom zadnjih 5 mesecev v tem letu. Ali ne mislite, da je sedaj na mestu in da tudi lahko pričakujemo, da bo vsako posamezno društvo ob tej izvanredni kampanji pridobilo dovoljno število novega članstva, da bo na ta način dobra mati, ZSZ v resnici počastena od strani celokupnega članstva? — Naš cilj in namen je, da podarimo naši materi 500 članov in članic za njeni rojstveni dan. Časa imamo do 5. julija 1943. Torej ako hočemo doseči naš cilj, potem dragi mi sobrat in sestra je nad vse priporočljivo, da se ne zanašamo samo na gotova društva da bodo podarili šopek v naročje naše matere v počast 35. obletnice njenega rojstva, pač pa je dolžnost in naloga vsakega društva, da stori svojo dolžnost, saj smo vendar vsi enako deležni dobrot katere nam deli Zapadna Slovanska Zveza. Glavni odbor in gotovo število zavednega članstva ZSZ deluje na vse načine, izkorišča vsako priložnost, da bi se število članstva v tej kampanji gmotno pomnožilo. Čast tem članom in članicam. Njih imena bodo z velikimi črkami zabeležena v zgodovini te naše izvanredne kampanje. Oni pa, kateri so zadnjih 5 mesecev bolj malo ali pa sploh nič naredili za dobrobit in napredek ZSZ, smemo pač vsaj sedaj pričakovati, da se bodo vsaj ob tej priliki izkazali, da so v resnici vredni otroci matere, katera tako skrbno čuva za blagostanje celokupnega članstva.

POGLEJ SI GLOBOKO V SRCE, vprašaj se, ali sem naredil svojo dolžnost napram društvu kateremu pripadam? Koliko dobrega si storil ali storila za napredek društva zadnjih 5 mesecev? Ali ne bi bila nekoliko sramota za vsakega posameznega člana in članice, ako bi niti mali šopek cvetlic v obliki mladega člana ali članice ne podaril naši skrbni materi, Zapadni Slovanski Zvezi, ob priliki njenega 35 letnega obstoja? Reši to vprašanje po tvoji najboljši moči in uverjen sem, da se boš dosti bolje počutil ob zaključku naše kampanje.

Želeč celokupnemu članstvu obilo sreče in zdravja, Tebi Zapadna Slovanska Zveza pa obilnega napredka v tem letu.

Z bratskim pozdravom,

LEO JURJOVEC, predsednik.

IZREDNA KAMPANJA 35 LETNICE ZSZ

Ker bo Zapadna Slovanska Zveza dne 5. julija t. l. obhajala 35 letnico svojega obstanka, je gl. odbor razpisal še posebno kampanjo od 1. maja do 5. julija, oz. do njenega 35 letnega rojstnega dne, z ozirom na to, da je poleg lepih provizij, ki so bile že v veljavi, za one člane, ki bodo pridobili 10 ali več novih članov, razpisal še nadaljne provizije in nagrade. Torej oni člani, ki bodo v zgoraj omenjeni dobi pridobili 10 ali več novih članov, bodo za vsakega člana upravičeni do sledečih provizij: Za člane, ki pristopijo v ml. odd. v razred JB ali JC, kakor tudi za člane, ki pristopijo v aktivni oddelek in se zavarujejo za \$250.00 zavarovalnice \$150; za \$500.00 zavarovalnice \$250 in za \$1000.00 zavarovalnice \$250; za člane, ki pristopijo v mladinski oddelek v razred JA (kjer so mesečni assessmenti samo po 15c) pa \$1.00. Posamezna krajevna društva, ki bodo v omenjenih dveh mesecih pridobila 35 ali več novih članov, bodo pa upravičena do \$10.00 v vojni hranilnih znamkah.

Poleg omenjenih provizij in nagrad bo pa Zveza povrnila stroške za zdravniško preiskavo članom, ki pristopijo v aktivni

oddelek; članom, ki pristopijo v mladinski oddelek, se pa ni potreba podvreči zdravniški preiskavi. To velja sedaj tudi za državo Ohio. Clevelandška društva so prejela nove prošnje za pristop v mladinski oddelek, katerih naj se v bodoče poslužijo; stare naj pa uničijo. Clevelandskemu članstvu je s tem agitacija za novo članstvo v ml. odd. znatno olajšana, zato je tam prikačevati v tekočem mesecu veliko napredka, zlasti pa še v ml. oddelku. Kaj pravite na to, sestre Mervar, Ponikvar, Butara, Tomle, Macek, Zaic, Herbut, Lence in Werlein? In tudi kaj pravite bratje Godec, Kadunc, Mihelcic, Peltz in Mervar? Menda se vendar ne boste podali ženskam!? Sedaj se vam nudi najlepša prilika, da pri vsakem društvu pridobite najmanj po 35 novih članov, da bodo vaša društva in da boste tudi vi, vsak posamezno, prvič upravičeni do častnega mesta in v drugi pa do zgoraj omenjenih nadaljnjih posebnih nagrad. Otroke je lahko vpisati v ml. odd. ZSZ. To povdarjam iz lastnekušnje, ker sem jih zadnji mesec sam pridobil 15 in v tekočem mesecu se jih pa upam pridobiti še 20, tako, da jih bom pridobil 35 za 35 letnico Zveze. Le malo dobre volje je treba in po delu, zvečer, obiskati naše sosedo, sorodnike, prijatelje in znance. Sedaj, ko ne dobimo toliko gasolina kot ga potrebujemo, jaz po navadi najprej telefoniram, da mi ni potreba zastoj pota narediti. Tako jim že telefonično sporočim, da hočem z njimi govoriti glede zavarovalnice njih otrok pri ZSZ in ko pridem na njih dom je že vse v redu in jim samo še razložim, da lahko njih otroke pri ZSZ zavarujemo do \$450.00 proti 15c mesečnih prispevkov in so takoj pripravljeni iste vpisati in skoro v vseh slučajih plačajo assesmente za celo leto v naprej. Poskusite še vi tako in videli boste kako sijajne uspehe boste želi.

Mogoče tako delata brat Joe Spiller, agilni tajnik dr. Slovan št. 3, v Pueblu in njegova izvrstna in agilna pomočnica, sestra Kogovsek, ker sta tudi ta dva že vsak pridobila po 10 novih članov v mesecu maju ter sta s tem že upravičena vsak do zgoraj omenjenih posebnih nagrad, in sem prepričan, da jih bosta pridobila v tekočem mesecu najmanj še 15, da bo tudi njih društvo upravičeno do \$10 v vojni varčevalnih znamkah.

Pišite sobratu Spillerju in sestri Kogovsek, na dr. Slovan, za pojasnilo kakšnih metod se poslužita, da pridobita tako lepo število novih članov in bodite uverjeni, da vam bosta radevolje odgovorila ter vam poslala potrebna navodila.

Kaj pa kaj brata Rupar in Blatnik študirata pri dr. Zapadni Zvezda št. 16? Sestri Raspet in Lesar sta potovali na konvencijo potom Denverja in sta mi ob tej priliki obljubili, da ne bo dr. Zapadna Zvezda izostala in da bosta storiše vse vse v njih močeh, ob njih povratku, da bo tudi to društvo prišlo na površje v tej veliki kampanji. Hvala Vam. Upam, da se Vama to posreči s pomočjo Blatnika in Ruparja.

Naš vrhovni poveljnik, sobrat Jurjovec, mi je tudi pisal, da skuša mobilizirati njegove izvrstne pomočnike v Chicagu, da bo tudi dr. Three Star št. 33, prišlo na površje. Good luck to you, Leo!

Kateri član ali katera članica bo označen(a) v prihodnjem poročilu, da je pridobil(a) 10 novih članov? Katero društvo bo prvo označeno na častnem mestu, da je v tej kratki kampanji med 1. majem in 5. julijem pridobilo 35 novih članov?

Z bratskim pozdravom, pričakujoč razveseljivih poročil ostajam Vam udani za uspešno 35 letnico ZSZ,

ANTHONY JERŠIN, gl. tajnik.

NADALJNO POROČILO KAMPANJE 35 LETNICE ZAPADNE SLOVANSKE ZVEZE

Do 31. maja je v tekoči kampanji pristopilo 250 novih članov in članic, in sicer 72 v aktivni ter 178 v mladinski oddelek. Iz sledečega poročila je razvidno pri katerih društvih je bil napredek, kakor sledi:

Dr. št.	Novi čl.	Dr. št.	Novi čl.
1	22	29	10
3	38	32	3
4	1	33	10
5	8	36	2
6	2	38	21
7	3	41	27
8	3	44	2
9	6	45	1
14	14	51	2
15	1	52	2
16	8	55	1
17	19	59	13
21	10	60	4
22	2	63	8
23	3	64	1
27	3		
Skupaj.....		250	

Iz zgorajšnjega poročila je razvidno, da če bi bila kampanja zaključena dne 31. maja, bi dr. Slovan št. 3, v Pueblu prejelo prvo nagrado \$75.00, kakor tudi krasno kampanjsko trofejo; in dr. Trail Blazers št. 41, v Denverju pa drugo nagrado \$65.00. Društvu sv. Martina št. 1, v Denverju, jih je manjkalo samo še 3; društvu Slovenska Edinost št. 38, v Diamondville, Wyo., ki je bilo do zadnjega meseca na prvem mestu, jih je manjkalo še 4; društvu Hrabri Slovani št. 17, v Frederick, Colo., jih je manjkalo še šest; dr. Slova Slovencev št. 14, v Spring Glen, Helper, Utah, jih je manjkalo še 11; in društvu Golden Eagle št. 59, v Central City, Pa., pa še 12, da bi bila omenjena društva upravičena do posebnih nagrad, ki bodo izplačane onim sedmim društvom, ki bodo do 31. decembra t. l. pridobila največ novih članov. Samo ona društva bodo kvalificirala za posebne nagrade, ki bodo pridobila ne manj kot 25 novih članov v kampanji za nove člane 35 letnice ZSZ. Nagrade so sledeče: prva je \$75, druga \$65, tretja \$55, četrta \$45, peta \$35, šesta \$25, sedma, oz. zadnja, je pa \$15.00.

Kot vse izgleda, bo sobrat Spiller, z njegovo izvrstno pomočnico, sestro Kogovsek, obdržal prvo mesto, kajti ta dva sta samo v zadnjem mesecu pridobila 20 novih članov, in ravno ko pišem te vrstice, je sobrat Spiller pisal, da mu nemudoma pošlje še nadaljne prošnje za pristop v ml. odd. More Power to You, Brother Spiller, and Sister Kogovsek! Krasna trofeja, ki jo je kupil pokojni Matt J. Kogovsek, član našega društva, je originalno prišla od dr. Slovan in kot vse izgleda, ako bosta omenjena dva tako marljivo delala tudi v bodoče, bo trofeja prišla v društvo od koder izvira. Vsekakor pa se ne ve sigurno, kajti imamo še celih sedem mesecev in v tem času bo pa velik preobrat pri društvih, ki jim že sedaj manjka samo po en par,

da bodo kvalificirala, kakor tudi pri društvih North Eagle št. 21, Sv. Katarine št. 29, in Three Star št. 33, katerim trem društvom manjka vsakemu po 15, da kvalificirajo. Torej med zgoraj omenjenimi desetim društvih jih bo sedem, ki bodo pridobila izredne razpisane nagrade ob zaključku tekoče kampanje. Ako se ne bodo ostala Clevelandška društva zavzela ter pridobila vsako nepričakovano lepo število novih članov, kajti v državi Ohio je sedaj sprejet zakon, da ni potreba dati otrok zdravniško preiskati za pristop v ml. odd., kar bo znatno olajšalo agitacijo za pristop v ml. odd. v rečeni državi. Veliko olajšavo v tem oziru je tudi v Coloradi, kajti tudi v tej državi je stopil novi zakon v veljavo z ozirom nato, da sedaj lahko zavarujemo otroke tudi v tej državi takoj po rojstvu, kar je bilo do sedaj prepovedano, dokler niso otroci dopolnili starosti enega leta. S temi izboljšanimi zakoni v omenjenih dveh državah imamo sedaj enake pravice agitirati po vseh državah in vse sedaj odvisi od zmogljivosti in agilnosti posameznih članov (ic) in društev, kakor tudi gl. uradnikov.

Kot je bilo že poročano, bo ZSZ dne 5. julija obhajala 35 letnico odkar je bila ustanovljena, zato je gl. odbor, poleg zgoraj omenjenih posebnih nagrad razpisal še posebne nagrade za novopridobljene člane med 1. majem in 5. julijem t. l., in sicer za vsakega mladinskega člana, ki pristopi v razred JA, še nadaljnih 25c provizije; in za ml. člane, ki pristopijo v razrede JB in JC, kakor tudi za vse člane, ki pristopijo v aktivni oddelek, pa še nadaljnih 50c, pod pogojem, da jih en sam član pridobi najmanj 10. Društvom, ki bodo v omenjeni dobi pridobila 35 novih članov, se bo pa plačalo \$10.00 v vojni varčevalnih znamkah. To, vidite, bratje in sestre, so izredno lepe nagrade, zato upam in prisrčno želim, da ne bo nobenega gl. uradnika in tudi nobenega predsednika in ne tajnika krajevnega društva, ki bi ne pridobil najmanj 10 novih članov v tej dobi. Imate še dva tedna časa do 5. julija, v koji dobi se lahko veliko dobrega stori za vaše prijatelje, vaše društvo, vašo Zvezo in za vas same! Le malo poguma in dobre volje je treba pa bo šlo. Imejte vedno pred očmi, da storite dobro delo vašemu bližnjemu, ko ga pridobite, da se zavaruje pri nadsolventni bratski podporni organizaciji kot je ZSZ, kajti če vašega bližnjega zadene nesreča, in ga vi niste nikda nagovarjali naj se zavaruje pri ZSZ, se boste gotovo čutili, da ste krivi, da ni družina pokojnega prejela zavarovalnice vsled vaše zanikrosti ali pa vsled tega, ker niste bili tako odkritosrčni prijatelji kot bi morali biti.

Torej na delo za večjo in močnejšo ZSZ. Ostajam z bratskimi pozdravi v trdni nadi, da bo vsaj vsak posamezni član skušal pridobiti po enega novega člana v kampanji 35 letnice ZSZ.

ANTHONY JERŠIN, gl. tajnik.

ATTENTION

Due to the fact that a great deal of mail is reaching me from various sources every day, and in most cases it is imperative that the mail reaches me on time, I wish to inform everyone to comply with the new Post Office Regulations which require that the address be made as follows:

Leo Jurjovec,
1840 West 22nd Place,
Chicago, 8
Illinois.

Thanking you for your kind cooperation, I remain,
Fraternally yours,
Leo Jurjovec.

Dopisi lokalnih društev

BRAT FRANK GLACH POZDRAVLJA OD VOJAKOV

New York, N. Y.
Glavni tajnik ZSZ, sobrat Anthony Jeršin je prejel od sobrata Franka Glacha, bivšega predsednika porotnega odbora pismo in pozdrave s sledečo vsebino:

"Dragi sobrat in prijatelj: Prejel sem tvoje lepo pismo, za katerega se prav lepo zahvalim. Imam se po navadi. Zdrav sem tudi, kar želim tudi Tebi in Tvoji soprog.

Pozdravljam tudi vse člane Zapadne Slovanske Zveze in ZSZ pa želim obilo napredka. Živela naša dobra mati Zapadna Slovanska Zveza! Tako tudi njeno članstvo!

Pvt. Frank Glach, član ZSZ.

SLOVENSKI DOM IŠČE OSKRBNIKA

Denver, Colo.
Vsled nepričakovanih težkih razmerah, katere so povzročili Hitlerjevi tolovaji po celem svetu, in ki se od dne do dne vedno bolj resno pojavljajo pri vodstvu raznih trgovin, zlasti pa še pri inkorporacijah, je Direktorij Slovenskega Doma, na izredni seji dne 16. junija, 1943, z nadzorniško večino oddanih glasov sklenil, da se trgovino Slovenskega Doma, pričniš prvega julija 1943, zopet odda v najem.

Vsak član (ica), ki spada k

eni ali drugi sledeči organizaciji: ABZ, KSKJ, ZSZ ali SN-PJ, ima pravico kandidirati za oskrbnika z ozirom na to, da se nemudoma (in ne pozneje kot do 30. junija) prihlasi pri Mr. John Malovrh-u, tajniku Doma, ali pa pri spodaj podpisane.

Z bratskim pozdravom, ostajam za Slovenski Dom,
Anthony Jeršin, predsednik

VELIKI PIKNIK ZSZ DRUŠTEV

Denver, Colo.
V nedeljo, 4. julija, torej samo en dan pred 35. rojstnim dnem ZSZ, bodo društva Sv. Martina št. 1, Kraljica sv. Rožnega Venca št. 7 in Trail Blazers št. 41, ZSZ, priredila skupni piknik na vrtu Slovenskega Doma. Pričetek piknika bo ob 10. uri dopoldne in bo trajal do 10. ure zvečer. Vstopnina za na vrt je samo 25c in boste upravičeni do 15c v raznih okusnih prigrizkih ali sveži in hladni pijači. Tako, da bodo vstopnice samo po 10c, s kojimi boste upravičeni do vstopa v dvorano, kakor tudi do dobitek ako boste srečni, da bo vaše ime prečitano, kajti Crow Bar Coal kompanija je darovala eno tono premoga onemu, ki bo srečen in poleg tega bo pa odbor dobil še en par drugih daril, ki bodo razdana v dvorani okoli 9. ure zvečer.

Torej, članstvo ZSZ, prijatelji in znanji v Denverju in okolici, udeležite se te skupne veselice in odbor zagotavlja, da bomo povrnila vam kadar bodo vaša društva kaj priredila. Sedaj ni nobenega izgovora, da je predalec ali da ni denarja, ker skoro vsak sleherni ima boljše dohodke kot jih je še kdaj imel, in poleg tega je pa potrebno za naše zdravje, da se včasih malo razvedrmo ter v družbi naših prijateljev izpijemo hladno in sveže pivo ter malo pokramljamo o zlatih starih časih. Torej na svidenje v nedeljo 4. julija na vrtu Slovenskega Doma, kjer se bomo udeležili kar treh piknikov skup, ker istega bodo priredila naša tri ZSZ društva v Denverju.

Bratski pozdrav,
Veselični odbor.

ŠIRITE "AM. SLOVENEK"!

DOGODBICE

Pri napadu na neko italijansko mesto je hotel Napoleon poslati sporočilo v oddaljen kraj. Poklical je svojega adjutanta Junota in mu diktiral. Junot je pokleknil in pisal na kolenih, kar mu je Korzičan diktiral. Komaj sta končala, je priletela topovska krogla, udarila v bližini v zemljo in nasula peska na Junotovo pisanje. Junot se je hladnokrvno vzdignil, se priklonil krogli in dejal:

"Uslužnost nad vse! Zahvaljujem se ti, krogla, da si mi prihranila trud, ki bi ga imel s tem, da bi pisanje posušil s peskom."

Napoleon se je zasmejal in Junotova kariera je bila določena.

Lorda Nelsona, angleškega pomorskega junaka, je neke noči zbudil stražni častnik in mu sporočil, da je nastal na krovu, v bližini skladišča za strelivo, požar. Strelivo bi se lahko vnelo in poglajalo vso ladjo v zrak.

"To bomo kmalu videli," je odgovoril Nelson mirno in se je začel počasi oblačiti. Ko je stopil na palubo, mu je prihitel častnik olajšano naproti in dejal: "Ogenj so že pogasili, sir. Ni vam treba biti več v strahu."

Lord Nelson ga je ostro pogledal in odvrnil:

"Strahu ste rekli? Opišite mi ta občutek! Doslej ste mi vendar samo kazali, kakšen je videti človek v strahu!"

LISTNICA UREDNIŠTVA:

Vsem cenjenim gg. tajnikom (cam) in vsem uradnikom (cam) članom (cam) ZSZ in njenih lokalnih društev sporočamo, da zadnji čas za dostavo dopisov, članov in drugega materiala za Glasilo ZSZ, je do petka jutra vsaki teden. Ob sobotah tiskarna ne obratuje. V ponedeljek se stavi le prva stran in nato gre list v tisk. Prosim vse upoštevajte to, da bo uredništvu mogoče nuditi točno po potrebo pri objavljanju dopisov in članov v glasilni številki.

OPTIČNA PREVARA

— Povej mi, babica, ali tvoji naočniki povečavajo stvari?
— Seveda jih!
— Potem jih odloži, pa mi odreži kos torte!

ZA MALO CENO

si lahko kupite za samo \$5,450.00 zidano hišo s sedmimi renti in trgovino spredaj v dobrem stanju. Na naslovu 1448 W. 18th Str., med Amer. Bohemian Hall in Laflin Street. Najemnine nosijo \$56.00 mesečno brez trgovine. Oglasite se na 2314 So. Ridgeland Ave., Berwyn, Ill., ali kličite Berwyn 2169. (8x)

DR. JOHN J. SMETANA
Pregleduje oči in predpisuje očala
23 LET IZKUŠNJE
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9
zjutraj do 8:30 zvečer.

DR. J. E. URSICH
ZDRAVNIK
in
KIRURG
Urad:
1901 West Cermak Road
1-3 in 7-8 P. M. razun ob sredah
Tel. Canal 4918
CHICAGO
Residenčni tel.: La Grange 3965

KNEZ SEREBRJANI

— ROMAN —

Rusko — A. K. Tolstoj — Poslovenil — Al. Benkovič

"Ali se je obračala zato, ker ji Afanazij Ivanovič ni bil všeč, ali pa je devotki v srcu gorela druga ljubezen, gotovo pa je, da je bil knez Vjazemski vedno odklonjen, naj je storil, kar je hotel. Slednjič se je Afanazij Ivanovič razjezil in šel k carju Ivanu ter mu potožil svojo nesrečo. Car mu je obljubil, da pošlje sam svoje snubačice k Heleni Dmitrijevni. Helena je plakala, ko je zvedela o tem. Šla je s svojo pestunjo v cerkev, pokleknila pred Mater božjo, plakala in se klanjala nizko k zemlji.

V cerkvi ni bilo ljudi; a ko se je Helena ozrla, je stal za njo Morozov, v baržunastem kaftanu in razpetem brokatovem plašču.

"Zakaj plakaš, Helena Dmitrijevna?" je vprašal Morozov.

Helena se je razveselila, ko je spoznala bojarja.

Bil je svoj čas prijatelj njenih staršev, a tudi sedaj jo je obiskoval in jo ljubil kot svojo hčerko. Helena ga je čislala kot svojega očeta in mu zaupala svoje misli; samo ene stvari mu ni odkrila, samo eno je zatajila pred bojarjem, zatajila sebi v žalost in njemu v pogubo!

In tudi sedaj mu na njegovo vprašanje ni povedala ničesar o svoji tajnosti, marveč mu je rekla, samo da plaka zato, ker pridejo carske snubačice da jo prisilijo k poroki z Vjazemskim.

"Helena Dmitrijevna," je rekel bojar, "ali res ne ljubiš Vjazemskega? Pomisli malo. Vem, da ti doslej ni bil po volji; a kolikor vem doslej nimaš še nikogar v mislih in v takem slučaju je deklško srce kakor vosek; navadi se in ga vzljubi!"

"Nikdar," je odgovorila Helena, "nikdar ga ne bom vzljubila! Rajši grem v grob!"

Bojar jo je pogledal s sočutjem.

"Helena Dmitrijevna," — je rekel Morozov po kratkem molku, — "vem za sredstvo, kako se rešiš. Poslušaj. Jaz sem star in siv, a ljubim te kakor svojo hčer. Pomisli, Helena, ali bi hotela vzeti starca?"

"Hočem!" je vzkrliknila Helena in padla Morozovu k nogam.

Bojarja je ganila nepričakovana beseda, vesel je bil Helenine odločnosti; a starček si ni mislil, da je bila to odločnost potaplajočega se, ki se lovi za trnov grm. Ljubeznivo je dvignil Heleno in jo poljubil na čelo.

"Dete," je rekel, "poljubi ta križ, da ne boš onečastila moje sive glave. Prizezi tu pred Spasiteljem!"

"Prisegam, prisegam!" — je zašepetala Helena.

Bojar je poslal po duhovnika in obred zaroke je bil hitro izvršen; in ko so se pri Heleni oglašale carjeve snubačice, je bila že nevesta Družine Andrejeviča Morozova.

Helena ni vzela Morozova iz ljubezni; poljubila pa je križ z obljubo, da mu bo zvesta, in se je trdno odločila držati svojo prisego in se ne pregrešiti proti svojemu gospodu ne z besedo ne z mislijo.

In zakaj bi ne ljubila Družine Andrejeviča? Res da bojar ni bil mlad; a Bog ga je blagoslovil z zdravjem in telesno močjo, z vojno slavo, s trdno voljo, z vasmu in seli in s širokimi zemljišči za reko Moskvo ter z izbami, polnimi zlata, žita in dragih kožuhov. Samo z eno stvarjo Bog ni blagoslovil Družine Andrejeviča: ni mu naklonil carske milosti. Ko je car Ivan Vasiljevič zvedel, da so njegove snubačice prišle prepozno, se je razjezil in je sklenil kaznovati bojarja: ukazal ga je pozvati k svoji mizi in ga posadil ne le niže od Vjazemskega, marveč celo niže od Godunova, Borisa Fjodoroviča, ki do tedaj ni bil v milosti in ni imel še nobenega dostojanstva.

Bojar ni prenesel takega ponižanja — vstal je od mize; češ — ne spodobi se, da bi bil Morozov manjši od Godunova! Tedaj pa se je car še bolj razjezil in ga je

obsodil, da je kriv pred Godunovim. Bojar je priznal svojo krivdo pred sovragom; toda opsoval je silovito Godunova in mu rekel: ščene.

Ko je car zvedel o tem, se je silno razjezil; ukazal je Morozovu, naj mu gre izpred oči in naj si ne da strichi las, dokler ne bo odvezan od njegovega prokletstva. In bojar je odšel z dvora; hodil je odslej v žalni obleki z nečesano brado, sivi lasje so mu padali na visoko čelo. Hudo je bilo bojarju, da ni videl carja, vendar ni delal sramote svojemu rodu, niže od Godunova ni sedel!

Dom Morozova je bil polna čaša. Služabniki so se bojarja bali in ga ljubili. Kdor je prišel k njemu, je bil prisrčno sprejet. Domačini in tuji so se bahali z njegovo ljubeznijo; vsakogar je obdaroval s prijaznimi besedami, bogatimi oblačili in modrimi nasveti. A nikogar ni ljubil tako, nikomur ni dajal tako bogatih daril kakor svoji mladi ženi, Heleni Dmitrijevni. In žena mu je vračala ljubezen za ljubezen. Vsako jutro in vsak večer je dolgo klečala v svoji sobi in goreče molila za njegovo zdravje.

Ali pa je bila kriva Helena Dmitrijevna, da se ji je med prijaznimi besedami Družine Andrejeviča, med gorečimi molitvami pred ikonami, dostikrat naenkrat pojavil v mislih mlad junak, dirajoč na konju z golo sabljo, in pred njim v neredu bežeči litovski polki?

Ali je bila Helena Dmitrijevna kriva, da jo je povsod zasledoval obraz tega junaka, doma in v cerkvi, podnevi in ponoči in da ji je očitajoče govoril: "Helena, prelomila si svojo besedo, nisi počakala moje vrnitve, prevarala si me!"

Leta tisoč pet sto pet in šestdesetega, štiri in dvajsetega junija, na dan svetega Ivana Krstnika, so se že na vse zgodaj razmajali vsi zvonovi moskovski in so zvonili brez prestanka. Vse cerkve so bile polne. Po maši se je ljudstvo razkropilo po ulicah. Mladi in stari, revni in bogati so nesli domov zelene vejice, cvetke in s trakovi okrašene brezove mlajčke. Vse je bilo pestro, živo in veselo. Proti poldnevju pa so se pričele ulice prazniti. Ljudstvo se je pričelo počasi razhajati in kmalu ni bilo v Moskvi srečati niti enega človeka. Zavladala je mrtva tišina. Pravoslavni so počivali v svojih domovih in nikogar ni bilo, ki bi bil žalil Boga in se potikal po ulicah, kajti Bog je ukazal človeku in vsaki stvari, naj počiva o poldanskem času: in greh je, upirati se volji božji, razen če te prisili kako nujno opravilo.

Vse je spalo: videti je bilo, kakor bi bila Moskva izumrla. Samo na Balčuzi je bilo slišati v nedavno zgrajeni krčmi krik, preprič in petje. Tam so kljub poldnevju rogovili vojniki; skoro vsi so bili mladi in bogato opravljeni. Nastanili so se v hiši, po dvorišču in na ulici. Vsi so bili pijani; eden je ležal na golih tleh in si polival obleko s steklenico vina; drugi je skušal s hripavim glasom spremljati petje tovarišev, a je dajal od sebe samo gluhe, nerazumljive glasove. Osedlani konji so stali pri vratih. K vsakemu sedlu je bila privezana metla in pasja glava.

V tem času sta se prikazala na ulici dva jezdeca. Eden izmed njiju je bil oblečen v škrlaten kaftan z zlatimi okraski, na glavi pa je imel brokatovo čapko, izpod katere so se vili rusi, gosti kodri. Ta se je obrnil k drugemu jezdecu:

"Mihejič," je rekel, "ali jih vidiš, te pijance?"

"Vidim, bojar, vzemi jih vragova babice! Vidiš, pijance, kaj ti uganjajo!"

"Ali vidiš, kaj je pri konjskih sedlih?"

"Vidim; metle in pasji gobci, kakor pri tistem razbojniku. Torej so to res carski ljudje, če prihančujejo po Moskvi! Lepo sva si nadrobila, bojar, kašo sva si skuhala!"

(Dalje prih.)

TO IN ONO

DANSKI ODPOR PROTI NEMCEM

London, Anglija. — Danski tajni saboterji so te dni s posebnimi bombami razstrelili veliko kemično tvornico v Hedehussene. Isti saboterji so pred mesecem razstrelili Riffel Syndikatet tvornico blizu Kopenhagna, ki je bila največja danska izdelovalnica lahkega vojaškega avtomatičnega orožja. S tem so zelo oslabili nemško vojno proizvodnjo. Danski tajni saboterji so zelo spretno organizirani in jim nazivi ne morejo do živga. Imajo med seboj 24 tajnih listov, ki neprestano pišejo proti Nemcem in povdarjajo v vsaki izdaji, da so za toliko in toliko dni bližje rešitve in vstajenju.

KOZAŠKI IZVIDNIKI

Kozaški izvidnik je nekakšen "komando" na konju. Povečini so to mladiči, ki so se naučili jahanja že takrat, ko so delali svoje prve korake in so znali vihteti sabljo še predno so prišli za svinčnik. Toda umetnost jahanja je le majhen del njihovih sposobnosti. Kozaški scout Rdeče Armade se mora znati boriti leže na trebuhu, mora sedeti v svojem jarku ter spoznati mino, kadar koli jo vidi, in tudi streljati s strojico. Včasih se plazi milje in milje po trebuhu s svojo strojico puško v roki.

Brez hrane ostane včasih po več dni. Poznati mora vse glave v gozdu, v gorah in v močvirjih. Pripeti se, da mora preplavati široke reke v polni vojaški opremi. Naučiti se mora ostati pod vodo in dihati skozi bilko trsa.

Njegova misija je včasih, da dožene, kje je sovražnik nastal.

nil letališče, drugič pa mora privedi nazaj nemških ujetnikov za informacijsko službo. Kozaški izvidnik je šesti čut Rdeče Armade.

STRELJANJE V SRBIJI

London, 1. junija (AP). — Jugoslovanska vlada v izgnanstvu je javila danes, da so Nemci v novi kampanji terorja ustrelili v vzhodni Srbiji 16 oseb. Poročilo pravi, da je bilo 12 izmed njih ustreljenih brez vsake sodbe.

SIRITE LIST AM. SLOVENCE!

Naznanilo in zahvala

Rojakom naznanjamo žalost vesti, da je dne 24. maja 1943 nenadoma umrl naš ljubljani sin

ANTON PLEMEL

star 22 let. Prijela se ga je pljučnica, ki mu je v dveh dneh izrgala mlado življenje.

Bil je previden s sv. zakramenti za umirajočega, ki so mu jih podelili Rev. Father H. A. Smythe od cerkve Moose Lake. Pokopan je v Northome, Minn., zraven svojega očeta Josefa Plemela, ki je umrl 28. decembra 1942. Pogrebne obrede so opravili Rev. Father Costion iz Parnella.

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so kaj storili za pokojnega ali za nas ostale ob tej priložnosti, posebno pa se zahvaljujemo vsem tistim, ki so dajali za sv. maše in za vence.

Predragi sin, počivaj mirno v ameriški zemlji. Kristus bodi Tvoje vstajenje in naj te popelje v nebeški vrtil. Žalujoci ostali:

ANNA PLEMEL, mati; ANNE, poročena Paulsen, sestra, njen soprog Matt Paulsen in njuna hčerka Dianne (Wirt, Minn.); Pvt. ANDREW PLEMEL, brat; strici, tete in drugi sorodniki.

Northome, Minn., v juniju 1943.

V blag spomin

PRVE OBLETNICE SMRTI
našega edinega sina in brata

JOSEPH J. PERCICH

ki se je za vedno poslovil od nas dne 20. junija 1942.

Minulo je leto dni, odkar med nami več Te ni. Tiho spavaš pod gomilo, a Tvoj duh pri nas še živi.

V srcih nosimo ljubeč glas, spomin in pogled Tvoj, dokler nit življenja steče in vsi pridemo za Tboj.

JOSEPH in MARGARET PERCICH, starši in štiri sestre, vsi v Midville, Utah.

Midville, Utah, v juniju 1943.

MARIN KLARICH & SON

GENERAL CONTRACTORS and BUILDERS

Gradbeni podjetniki in gradbeniki

Mi prevzemamo vse vrste dela, gradimo nove stavbe, kakovostnega količnega sprejemamo velika dela kot gradnje večjih poslopij, šol, tovarn, ali kakršnekoli. Ob enem sprejemamo tudi manjša dela, kot popravila, nje hiš in drugih poslopij. Za nas je vsako delo in naročilo dobrodošlo.

Nasvete, proračune in načrte dajemo na željo brezplačno.

Čemu plačujete visoke najemnine. Dajte si postaviti lasten dom, lastno hišo, kar napravimo vam mi za zmerno nizko ceno.

Pokličite nas na telefon Calumet 6570 or 6509

MARIN KLARICH & SON

V svojem lastnem uradu

3050-3052 So. Wallace St., Chicago, Illinois

Pisano polje

J. M. Trunk

Poljaki imajo svoje hudote, srčne bolečine. Z Moskoviči, kakor je od nekdaj bilo. Kadar govori orožje, je pravica uboga Jerica. O ruski zasedbi vzhodne Poljske mora kritična zgodovina govoriti, zdaj razmere ne pripustijo pravilne sodbe. Rusi so zasedli, potem so pa zasedli Nemci. Pri Poljaki je, kakor bi Nemcev ne bilo, upajmo, da bodo Nemci morali oditi, ampak Rusi nimajo več zasedenih krajev, pa vse kaže, da bodo v te vzhodne kraje Rusi prišli, in tu se pričenoja poljske hudote in srčne bolečine. Poljaki bi radi imeli "vse pri starem" in še nekaj. Pri tem se sklicujejo na zgodovino, da si bi zgodovina pričevala tudi proti njim, in dalje vidim, da se sklicujejo na statistiko, na ljudsko štetje. Well, statistike so pogostoma take, da vse dokažejo, kar kdo hoče imeti dokazano, in le naivne narave nasedejo na statistike. Ampak ljudsko štetje, to mora držati ko dreto!

Poljaki navajajo številke iz zadnjega ljudskega štetja v vzhodni Poljski. Vidim številke: Poljakov 5.247.000, Ukrajincev (Rusinov) 4.529.000, Belorusov 1.123.000, Židov 1.109.000, Rusov 134.000, Nemcev 89.000, Litvincov 84.000 in Čehov 35.000.

To so gole številke. Upajmo, da so Poljaki pravično šteli, ampak šteli so Poljaki. Več ne rečem. Jaz le vobče ne dam dosti na taka štetja. Vsaj pod rajno Avstrijo je bilo pri štetju, da se je moral ves svet smejati, ako ni bil zatelebnjen v Avstrijo. Ampak na drugi strani je ljudsko štetje zopet prekerna roba. V Parizu, ko je šlo za Koroško, so se celo Francozi držali tistega famoznega avstrijskega ljudskega štetja kakor klop pesa, in so bili silno ogorčeni, ako si znil, da štetje ne odgovarja dejanskim razmeram.

Lahko si previden pri poljskem štetju, jaz ne pravim ne bev ne mev, ampak to vem, da so Poljaki v dobi nove Poljske delovali z vsemi, tudi vrlo dvomljivimi sredstvi, da prikazujejo poljsko lice v vzhodni Poljski, in neprestane rabuke tam o tem nečednem prizadevanju jasno pričajo. Kak pravičen in pravičen plebiscit, ki je pa skoroda nemogoč, bi pustil Poljake v strahoviti manjšini.

Rad imam Poljake, njih metod pa ne maram, in ne sklicuj se na "ljudsko štetje" pod poljsko vlado, ker niso vsi ljudje le naivne reve. Če imajo Poljaki količkaj soli v glavah, naj grejo lepo v Moskvo in se tam pogovorijo, ako je v Moskvi enako dosti soli v glavah, ker vse razmere kažejo, da bo morda Poljska samostojna država, ampak na vzhodni "Poljsko" pa lahko že danes pozabijo. V Moskvi se je porodilo novo življenje, in tega ne bo zatrla ne zgodovina, niti ne kako ljudsko štetje.

Litvinije ni, pa je, kakor je še dosti drugih takih stvarov, ker tudi Litvinija je le na papirju. Enako je z vsemi baltičskimi državami. Postanek vseh baltičskih držav je znan: Angleži so smatrali tedaj položaj za ugoden, da oškodujejo čim bolj Rusijo, in tedaj je bil ves svet prestrašen radi novega kosmatega komunizma. Tudi caristična Rusija je morala nositi najtežje breme in je največ pripomogla do zmage, ampak sama se je zgrudila, ko je prišlo do revolucije. Revolucija je poglavje zase. Pri mirovnih razpravah Rusije ni bilo poleg, ni bila niti povabljena, in če bi

bila povabljena, kake besede bi tedaj ne bila mogla podpreti s kako močjo, ker je bila vsa zaposlena z notranjimi borbami. Anglija je imela proste roke, da je rezala in delila po mili volji. Tako je prišlo do baltičskih držav.

Po tisti famozni "pogodbi" s Hitlerem — tudi to je poglavje zase — je bila sovjetska Rusija pri boljših močeh in je zasedla te države in del Poljske. V kratkem je sledil napad na Rusijo in te države so prišle pod nemško oblast. Ko so prikorkali naziji, je bilo veselje veliko, da so morali Rusi oditi, ampak veselje se je izpremenilo v žalost, ker Nemec poleg sebe nikogar ne prizna.

Ampak Hitlerjeva zvezda gre k zatonu, Moskva pa vstaja. Nove bolečine za baltičske države: Moskva je precej jasno povedala, da utegne biti na Baltiku, kakor je bilo pred revolucijo in pod carji. Tudi to je poglavje zase.

Ako zdaj posebno Litvinci napenajo moči za neodvisnost, jim ni zameriti, še dobra poteza je to. Ne gre ravno za kako katoliško stališče, kakor se poudarja. Da pišem o Litvincih, je razlog v dejstvu, da so tudi Litvinci vrlo čudni škuki, kadar se čutijo varne. S Poljaki so se kavali in Poljaki z njimi: Litvinci so hoteli vse izpremeniti v Litvince, kakor Poljaki vse v Poljake. Prav tu je točka, ki ne govori Litvincem v prid. Kdor se poteguje za narodno neodvisnost, mora tudi drugim priznati to pravico! Ruski element je postal precej močan v baltičskih okrajih. Ko je prišlo do neodvisnih držav, je moral ruski element občutiti to narodno nestrpnost. Kaj takega se ne pozabi zlahka. Ko so Rusi l. 1939 zopet zasedli, so plačali nazaj, da je bolelo. Pa se na Baltiku niso ničesar naučili. Prišel je Hitler, in pri prvotnem veselju je moral zopet ruski element občutiti, da zanj ni pravičnosti, in pod Hitlerem enako ni bilo pravičnosti do prej neodvisnih držav. Tu smo danes, ko vleče veter zopet iz Moskve. Dajte drugim, kar zahtevate zase, pa ne bo treba jamrati. Take reči se ne pozabijo, in Moskva utegne poskrbeti, da bo zašumelo tudi Angležem v ušesih.

Finci, Estonci, Latvi, Litvinci, Poljaki med Rusini in Malorusi naj imajo vse pravice, ki jim grejo, — sam Bog daj, da bi bilo dosti pameti in pravičnosti v Moskvi — ampak svetovni mir zahteva, da kaki petelinčki ne morejo kikirikati, kakor bi se njim poljubilo. To je bistvo pri razmerah na Baltiku.

Pust je davno minil, pa je še nekaj za pust. Bombe hudo padajo na Italijo, fašisti vsaj pa so še korajžni. Kako? Za smeh. Le razbijte, pravijo, vsa mesta in vse, mi Italijani gremo v gore in tam bo prišlo do borbe na nož, in tedaj boste videli, kaj je Italijan! Well, z bodalom zna Italijan operirati, ampak taka korajža je le za — pust.

Michael Trinko in Sinovi

PLASTERING and PATCHING CONTRACTORS
Pleskarji in popravilci ometa in sten.
2114 W. 23rd Place, Chicago
Telefon Canal 1090

Kadar imate za oddati kako pleskarsko (plasterers) delo, se vam priporočamo, da daste nam kot Slovencem priliko in da vprašate za cene. Nobene zamere od nas, če daste potem delo tudi drugam. Za pleskarska dela jamčimo.